

Բ.

- Հարբած չեմ կամ խենթ... սթա՞փ եմ, սթա՞փ.

Պարզապես, մե՛ծ է կարոտիս լեռը...

Պարզապես, շուտ եմ եկել հանդիպման.

Սիրուց չեմ զգում ո՛չ ձյուն, ո՛չ սառուց...

Ի՞նչ մեղավոր եմ, որ ես այս անգամ

Իմ սի՞րտն եմ ընտրել որպես ժամացուց...

ՇՈՒՐԱՑԵՐԻՄ ԲՈՑԸ

Շուշա՞ն փաթիլներ,

Փաթիլնե՞ր լուսե, իզուր եք փորձում

Պաղ մատներով ձեր

Մարել շուրթերիս բոցը ոլործուն:

Ախր, մի տեսե՞ք՝

Ո՞նց եք արտասվում անզորությունից.

Ինչքան ել քսեք

Ձեր շուրթը շրթիս, չե՞ք օգնի դուք ինձ...

Դատարկ փողոցը

Գաղտնիք կպահի՝ լեզո՞ւն է սառել.

Շուրթերիս բոցը

Իմ սիրելիի համբո՞ւրն է վառել...

ԴՈՒ ԻՆՉ ՄԻ՛ ԺՊՏԱ

Դու ինձ մի՛ ժպտա.

Մոգական ուժ կա

քո սփինքսային, լուռ ժպիտի մեջ.

Այս տաքուպաղ է,

Գույների խաղ է,

Որ վետվետում է դեմքիդ անընդմեջ:

Ժպիտդ գերող՝

Ուկեթել մի քող,

Թարուրում է քո դեմքը և հոգին...

Ես ձանձրանում եմ.

Ա՛յս, թանձրանում է

Տարակուսանքիս հեղձուցիկ շոգին...

Դու ինձ մի՛ ժպտա,

Ավելորդ է դա,

Վա՛ր առ ժպիտիդ քողը քո դեմքից.

ՊԵՏՔ ՀԵ քողարկող

ՈՇ դիմակ, ոՇ քող,

Թող որ ներս մտնեմ քո հոգու շեմքից...

ՊՅՈՒՈՍՅԱՆ ՀԱՂԹԱՆԱԿ

... Ու ես ոչ մի կերպ, ոչ մի ժամանակ

Այդպես ել բնավ, չէ՛, չընտելացա

Կասկածի թույնին՝

Անվտահության ժահրով թաթախուն,

Որ կաթեցվում է մերթ որպես հանաք,

Մե՛րթ որպես լուրջ խոսք, մե՛րթ՝ ակնարկ ծախու,

Մեր ականջի՛ մեջ, հոգո՛ւ մեջ, սրտի՛...

Եվ ջնջում բոլոր սահմանները թանկ՝

Լույսի ու մութի արանքում եղած,

Ճշմարտության ու անպատիվ ստի...

Սև թուք է խառնում անաղարտության

Սպիտակ գույնին...

Այդպես ել բնավ ես չընկերացա

Աննրբանկատ խոսքերին դեղած,

Ինձ չմատնեցի տխուր պարտության՝

Առնելով վրաս պիտակն ամոթի,

Կրելով տտիա թույնը կասկածի...

Ախր, հասկացի՛ր՝

Զեռք չբերեցի սև կասկածի դեմ

Անընկալության և ոչ մի փշուր,

ՈՇ մի հակաթուն...

Եվ, որպեսզի ես զանազանել տամ

Ճերմակը սևից,

Լուծել տամ վեճը լույսի ու մուգի,

ՈԿԱՍԼԱԾԻ դևից

Խլեմ հավատի պարտեզը եղեմ,

Ցույց տամ եզերքը սուրբ ճշմարտության,

Որ լույս է կաթում,

Եվ, որպեսզի իմ անաղարտության

Ճերմակ պսակի ու նշխար հացի

Ճակատին երբեք չքսվի մի մուր,

Ես չդիմեցի անխիղճ բառերին՝

Անզոր ու վիատ, դատարկ ու փծուն,

Որ ամեն քայլին իմ սիրտն են կծում,

Որ իրենց անմիտ, իրենց փուչ տեղով

Իրենք իրենց իսկ իրենց սեփական

Աչքից են գցում...

ՉԵ՛, չդիմեցի անվարկ բառերին,

Որ չկորցնեմ ես Էլ իմ վարկը

Քո աչքում և իմ...

Ոչ Էլ ուզեցի անցնել ճամփով հին,

Անցնել մաշված ու ծեծված այն տեղով,

Որով շատերն են գնացել... և ո՞վ,

Ո՞վ է, որ անգամ

Վստահության մեծ, հզոր թևերով

Երբևէ հասած լինի հավատի

Կուռ դարպասներին...

Ես շատ լավ գիտեմ

Հավատի ոսկու խսկական հարգը...

Եվ դուա համար

Ես չեմ խղճուկ բառերին,

Այլ գործո՞վ միայն, գործով համարձակ՝

Խելագարության սահմանն իսկ հատող,

Ապացուցեցի անմեղությունն իմ,

Անխոս ու անբառ

Ի ցույց դրեցի ճշմարտության վառ

Կանթեղը՝ հույսի ճրագով հատնող...

Օ՛, դարակշիռ վայրկյա՞ն բախտորոշ,

Ճակատագրի փորձության դու քար...

Դա ինչ էր, ինչ էր, ինչ էր, արդյոք, դա՝

Խենթության ալի՞ք, խելացնոր քա՞յլ,

Ուժերոսությո՞ւն էր, ընդվզո՞ւմ պատվի,

Ճակատագի՞ր էր... բայց ինչո՞ւ արձակ

Աշխարհում այս մեծ պիտի հանկարծ գար

Ու հենց անպայման ինձ բաժին ընկներ...

Ճակատագրի տիրակալն այն ծեր՝

Ծերուկը ցնդած,

Այս, ինչո՞ւ եղավ այսչափ անարդար...

Ես չդիմեցի մաշված բառերին,

Բառերին այն գորշ,

Որ ագռավների երամի նման

Թռչում են ընկած,

Մեռնող հավատի սիրտը լափելու...

Այլ ինձ պարզեցի կամքով անվարան՝

Որպես սրբության ու լուսի դրոշ...

Բայց բզկտվեցի ու խոցված ընկա

Ճշմարտության վես բարիկադներում...

Անձնատուր չեղա թունոտ կասկածին...

Եվ ո՞ր դարն է ինձ մի օր ծափելու...

Գիտեմ, որ բախտս ինձ պիտի ատի,

Ոչ ել կյանքից եմ սպասում ներում...

Թե փրկություն կա,

Ախր, ո՞ւր է նա.

Ես կուլ եմ գնում ծովացած լացին...

ՉԵ՛, թո՞ղ սիրտս ինձ երբեք չխաբի,

Թե ես հաղթեցի՛, հաղթանա՛կ տարա...

Դե՛, լա՛վ, դե՛, շա՛տ լավ.

Թո՞ղ կյանքն իր խղճի նժարով չափի,

Թե ես ի՞նչ գնով ձեռք բերեցի դա,

Ի՞նչ կորցրեցի և ի՞նչ շահեցի,

Հաղթության դրոշն ինչպե՞ս պահեցի...

Գոնե դու հիշի՛ր, հիշի՛ր դու մի լավ.

Նման հաղթանակ Պյուռո՛սն Էլ տարավ...

ԵՎ ՄԻ՞ԹԵ ԴՈՒ

Եվ մի՞թե դու երբևիցե սիրել ես ինձ,

Ոթե՞ պատրանք է ողջը եղել, եղել միրաժ,

ՉԵ՞ որ կյանքում չհուսացի քեզնից ոչինչ.

Դու ինձ համար կայիր միայն որպես երազ:

Քո խոսքերի վարժ նավակին, նավակին խենթ

Դարձրեցիր ինձ սպիտակ, պերճ առագաստ

Եվ ինձ տարար կապույտ հեռուն, տարար քեզ հետ,

Դուրս բերեցիր սիրո ծովը հավերժապաշտ:

Ու լողացինք մշուշներում ալ, ոսկերիզ,

Լուսապսակ իշավ վրաս՝ որպես ինձ խույր,

Սիրտն իմ, ավա՛ղ, վաղուց դարձած անզեն գերիս,

Ուռչե՛ց, ուռչե՛ց սիրո շնչից ամբողսաբույր...

Դու մղվեցիր, դու սլացար առա՛ջ, առա՛ջ,

Անզոր՝ պրկված առագաստիս գորության դեմ,
Ինձ Էլ առած սիրուդ կայմին մեղմահառաչ՝
Անցար հազար թե՛ տարտարոս և թե՛ եղեմ...

Բայց փտա՛ծ Եր պերճ խոսքերիդ նավակը հին՝
Սիրո ծովի փորձությանը չդիմացա՛վ...
Դու իմ սրտում խորտակվեցիր հենց այդ պահին,
Եվ Էլ ոչ ոք ինձնից բացի այդ չիմացավ...

ՏԱՐ ՎԵՐՋ

Սառած, հին ձյունը ոտքերիս տակ
Ամեն քայլիս հետ տևքում է խուլ,
Կատվի ձագի պես՝ աչքերը փակ,
Նվում է ցավից, նվում տխուր:

Եվ ինչքան շատ Է, շատ Է սառում,
Այնքան ուժեղ Է ճոռում, լալիս.
- Նրա՞ համար եմ, արդյոք, լրում,
Որ դեռ տաք Է խոր վերջը սրտիս...

ԱՎԱՅՐԻ ԱՂԱՎՆԻՆ

Զմեռ է: Ծառի ոսկրամատ ճյուղին
Մի գորշ թռչուն է թառել կծկված.
Կաչաղա՞կ է դա՝ չաչանակ մի կին,
Ազռա՞վ է սևշալ կամ գուցե... բայց կա՞ց...

Ահա՛, շարժվեց նա ու փոխեց դիրքը.
Մե՛ղք... ախր, վայրի աղավնի՛ է գորշ...
Բայց ո՞ւր է նախկին երգը, սեր-կիրքը.
Տիսուր սրտիկն է մի մուռ ակնախորշ...

Ինչո՞ւ է մենակ, ո՞ւր է ընկերը.
Լքե՞լ է նրան, դավե՞լ է, չկա՞...
Իրա՞վ կորցրել է իր ճախրող սերը.
Այնպե՞ս նման է խաբված աղջկա...

Իր ցավի հետ է... բայց չի ողբում, չէ՛.
Մեկ-մեկ փետուր է քաշում իր վզից,
Կծկում կրկին... ու թվում է, թե
Ավելի՛ է նա գորշացել վշտից:

Շուրջը ծտերի ծի՛վ-ծի՛վն է անտուն,
Մոտեմոտ անող շուն է ցուրտ քամին...
Վայրի աղավնին չի՛ էլ նկատում
Գլխովին տրված իր վայրի՛ ցավին...

Անշարժ նստել է ինքնամփոփ ու լուռ,
Չի ուզում թռչել. թռչի՝ ո՞ւր գնա...
Գնչուհու սեր էր, դունդունող մի հուր...
Ե՛լ չկա արդեն, թևաթա՛փ է նա:

Հիմա ծառի չոր շոշանակի մեջ
Ցավի նեկտարն է քամում անկանոն՝
Իր սեր-սրտիկով կյանքի սրտին մեծ

Ուպայրի աղավնին դարձած ակնամում...

Մեկիկ-Մեկիկ,
ՓՇՈՒՐ-ՓՇՈՒՐ...
Մնկիկ-մեկիկ,
Փշուր-փշուր
Հավաքեցի
Մեր մաշած բյուր

Ճամփաներից

Ու ափերից,

Ու տափերից

Հետքերը քո

Ու բույրերը,

Երազալից

Իմ աչքերից,

Թուխ մազերից,

Քեզ մտերիմ

Զեռքերից իմ,

Շուրթերից հուր,

Պարանոցից,

Անգամ ծոցից,

Որ միշտ գոց է՝

Փակի ներքո,

Հավաքեցի

Համբույրները,

Հևքերը քո,

Իմ բորբ սրտից,

Որտեղ իսոց է,

Մտքիս շրթից,

Քո՝ ինձ տված

Խոր վերքերից,

Իմ քեզ ձոնած

Բյուր երգերից

Հավաքեցի

Ես ցանուցիր

Հուշերը քո,

ՈՄասունքները

Հիշատակիդ՝

Փշուր-փշուր,

Մեկիկ-մեկիկ...

Կցմցեցի

Այդ բոլորը

Ու փորձեցի

Գեթ մտքումս

Պատրաստել քեզ.

Առանց կեղծել

Շաղել իրար

Հինն ու նորը,

Քեզ ստեղծել,

Որ հետ բերեմ

Կորած քուս,

Գտնեմ դադար...

Բայց արի՝ տե՛ս,

Որ ստացվեց

Ե՛լ չկաչող.

Մի փշրված

Բյուրեղյա սիրտ...

Ա՛խ, մի թե ինձ

Իմ չար բախտից

Այս է տրված...

Ո՞նց համբերեմ.

Սե՞ր իմ խաչող,

Անգութ ու բիրտ,

Ասա՛, ինչպե՞ս

Ես քեզ ներեմ...

ՈՉ ՈՉ ՉԻ ՉԳԱ

Ինչ եղավ՝ եղավ... կանցնի խորշակը...

Ճուրթերիս Ելի ժպիտ կծաղկի,

Ելի կցուա ջինջ՝ ինչպես ակը,

Ելի կթվա շնո՞րհը բախտի:

Շնաղկած ժպիտս կշողա պայծառ,

Ու ճաճանչները կհասնեն մարդկանց,

Որոնք աչքերիս խոսքերից անչար

Կկարծեն՝ ունեմ երջանկության գանձ:

Արբած ժպիտիս բույրով յոթներանգ,

Շլացած նրա գույներով շռայլ՝

Ոչ ոք չի տեսնի, որ մի պիրկ երակ

Վիշտ է սնուցում իմ սրտին մհայլ...

Ոչ ոք չի զգա, որ տիսուր եմ ես,
Անհո՞ղ է ծաղիկն անփուշ ժպիտիս,
Որ այս ապրում է մահապարտի՝ պես,
Որ արմատները չե՛ն հասնում սրտիս...

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Թեզ մատչելի հեռուսերում
Համառորեն լռո՞ւմ ես դու...
Դե՛, ի՞նչ... լռիր՝ ինչքան կուզես...
Բայց իմացիր՝ քո լռության
Տարիներով ամուր հյուսված
Հաստ շղարշի թելի անտես
Վերջնածայրը ձեռքում է իմ...
Բավական է, որ հասնի թեզ
Սիրո կանչն իմ կարոտ հոգու,
Ծուրթիդ վրա՝ բառեր չասված,
Իսկույն անձայն
Դու ի՞նձ կգաս...
Այդպես՝ անհաս,
Գոռ լեռնե՞րն են իրար գալիս,
Երբ ցավը հին
Արձագա՞նք է հանկարծ տալիս...

ՇԵԹԵ ՄԻԱՅՆ ԳՎՍ

Ու թե գաս, դուռս դուր բաց կգտնես,
Սեղանիս պատրաստ դուր հաց կգտնես,
Աչքերս խինդից դուր թաց կգտնես,
Եթե միայն գաս:

Եվ դուր մի՛ կարծիր, թե ես դեռ մոլոր,
Չեմ կարող ներել հայացքդ խոլոր,
Քո հեռացումի խոսքերը բոլոր.

Դուր ինձ համար կաս:

Անշո՛ւտ, բաժանման արցունքի ցանքից,
Թափառումներիդ մենավոր վանքից,
Քեզ ինձնից զրկած՝ քեզ պատժած կյանքից
Առել ես դուր դաս:

Քո մի նայվածքով՝ մեղավոր ու հեզ,
Գեթ մի համբույրով, խոսքով սիրակեզ
Իմ տանջանքներին, վշտերին անտես
Մոռացում կտաս...
Եթե միայն գաս...

ԶՅՈՒՆ Է ԵԿԵԼ

Զյուն է եկել...

Համատարա՞ծ մի քննչություն,

Համատարա՞ծ ճերմակություն,

Համատարա՞ծ մի մաքրություն,

Համատարա՞ծ մի փափկություն...

Զյուն է եկել...

Զարմանալի մի հատկություն.

Ճամփան թեքել,

Եկել ինձ մոտ,

Իմ մեջ մտել,

Սիրոս գտել,

ԱՄԵՐ ՈՒ ԿԱՐՈՒ

Մղել է դուրս

Եվ, աչքս լո՛կս,

Դարձել տանտեր,

Զերմ հույսերս,

Քննուշ սերս

Խորթ մոր նման

Թողել անտեր...

Ի՞նչ իմանան

Նրանք, արդյոք,

Որ նա անհոգ

Իր ծիծաղով,

Խոսք ու տաղով,

Ա՞խ, նույնիսկ ինձ

Իմ իսկ հունից

Արդեն բեկել,

Իր կողմ թեքել,

Համոզում ե,

ՉԵ, ուզում ե,

Որ ես իրեն

Հարգեմ, սիրեմ,

Համարեմ տեր

Օրինական՝

Իմ իսկ սրտի...

(Ա՞խ, տմարդի՛...)

Իր կամքին տամ

Ես գոհացում.

«Օ՛, մոռացո՞ւմ,

Իմ հուս, իմ ս